

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» проаналізував статистичну інформацію по банківській системі України станом на 01.04.2012 р. Проведений аналіз дозволив зробити нижченаведені висновки.

Протягом I кварталу 2012 року з Державного реєстру банків було виключено 23 банківські установи, також було зареєстровано 2 нових банки: ПАТ «МЕЛІОР БАНК» та ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ», таким чином, станом на 01.04.2012 р. кількість зареєстрованих банків становила 177 банківських установ, з них 176 мали ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій. На кінець I кварталу 23 установи перебувало на стадії ліквідації.

Протягом I кварталу 2012 року відбулись незначні структурні зрушення в розподілі активів банківської системи України за групами банків згідно класифікації НБУ, що пов'язано зі змінами розмірів активів окремих банків. Аналітичний департамент НРА «Рюрік» констатує зменшення частки активів банків 1-ї та 3-ї груп на 0,6 п.п. (з 66,9% до 66,3%) та 0,1 п.п. (з 7,8% до 7,7%) відповідно, та збільшення частки активів банків 2-ї та 4-ї груп на 0,4 п.п. (з 14,8% до 15,1%) та 0,3 п.п. (з 10,5% до 10,8%) відповідно.

Активи банківської системи продовжили своє зростання і за результатами I кварталу 2012 року їх розмір збільшився на 2,7% та дорівнював 1 082,6 млрд. грн. В I кварталі залишки коштів в інших банках збільшилися на 3,1% (1,6 млрд. грн.) і становили 53,7 млрд. грн., розміри торгових цінних паперів та цінних паперів в портфелях банків на продаж збільшилися на 27,9% (3,3 млрд. грн.) та на 8,1% (5,2 млрд. грн.) відповідно. Балансова вартість кредитного портфелю (за вирахуванням сформованих резервів) протягом кварталу збільшилась всього на 0,6% до 670,0 млрд. грн. В результаті, частка кредитів у сукупних активах протягом I кварталу 2012 року знизилась на 1,3 п.п. до 61,9%. Велика частка активів банківської системи продовжує знаходитись в грошових коштах (12,5% станом на 01.04.2012 р.). Аналітичний департамент НРА «Рюрік» вважає, що банківська система України продовжує характеризуватись низькою активністю кредитних операцій.

Залишки коштів фізичних осіб на рахунках у банках України протягом I кварталу 2012 року збільшилися на 6,5%, що говорить про поступове відновлення довіри населення до банків. Однак досить високою залишається частка депозитів на вимогу (35,4%) та депозитів на термін до 1-го року (31,4%). Переважання короткострокових депозитів, разом з можливістю дострокового зняття вкладником коштів, робить ресурсну базу, яка сформована за рахунок залучених коштів, нестабільною та стримує видачу банками довгострокових кредитів для розвитку економіки України.

Протягом I кварталу 2012 року продовжилось зростання розміру власного капіталу банківської системи України за рахунок збільшення статутного капіталу окремими банками. Сукупний обсяг власного капіталу банків залишається меншим за статутний капітал, що пояснюється значними обсягами накопичених збитків протягом 2009 – 2011 рр. В цілому, за I квартал 2012 року розмір власного капіталу зріс на 1,6% (2,4 млрд. грн.) і дорівнював 157,9 млрд. грн. станом на 01.04.2012 р.

Протягом I кварталу 2012 року 11 банків збільшили статутний капітал на загальну суму 2 575,4 млн. грн.: з 1-ї групи – 1 банк на суму 1 041,9 млн. грн. (40,5% від загальної величини, на яку збільшили статутний капітал банки України), з 2-ї групи – 2 банки на 700,0 млн. грн. (27,2%), з 3-ї групи – 2 банки на 405,0 млн. грн. (15,7%), та з 4-ї групи – 6 банків на 429,0 млн. грн. (16,6%). Нарощення статутного капіталу

банками перших 3-х груп здійснено з метою розширення масштабів діяльності. Банки 4-ї групи здебільшого нарощували статутний капітал з метою виконання законодавчо встановлених вимог щодо мінімального розміру статутного та регулятивного капіталів. Розмір регулятивного капіталу станом на кінець I кварталу порівняно із значенням на початок року був меншим на 3,1% (6,1 млрд. грн.) та аналогічно до власного капіталу був меншим за розмір статутного капіталу системи.

На відміну від негативних результатів 2009-2011 рр. (збиток за 2009 рік становив 38 450 млн. грн., за 2010 рік – 13 027 млн. грн., за 2011 рік – 7 708 млн. грн.), вже в I кварталі 2012 року банківська система України продемонструвала позитивний фінансовий результат, який дорівнював 1 725 млн. грн. (за результатами I кварталу 2011 року фінансовий результат становив –211 млн. грн.). Поступовий вихід на прибуткову діяльність пов'язаний із завершенням формування банками резервів під проблемну заборгованість. В I кварталі найбільш збитковим банком був «БМ БАНК» (-47,0 млн. грн.), найбільш прибутковим – ВТБ БАНК (+585,2 млн. грн.). Процентний дохід за результатами I кварталу 2012 року становив 28 028 млрд. грн., що на 95 млн. грн. менше, ніж за аналогічний період 2011 року та на 177 млн. грн. менше, ніж за I квартал 2010 року. Комісійний дохід за результатами I кварталу 2012 року, на відміну від процентного доходу, у порівнянні з аналогічними періодами 2010 року та 2011 року збільшився на 1 286 млн. грн. і на 773 млн. грн. відповідно. Дані тенденції свідчать, що за рахунок введення нових послуг та підвищенні діючих тарифів банки почали активно заробляти на комісіях. За результатами I кварталу 2012 року відбулось скорочення витрат, пов'язаних з відрахуваннями до резервів (на 27,6% порівняно з результатом за I квартал 2011 року), також з початку року зменшилось значення коефіцієнта забезпечення резервами кредитних вкладень на 0,5 п.п. до 17,7%, що, на думку аналітиків НРА «Рюрік», свідчить про зменшення частки проблемної заборгованості в кредитному портфелі банківської системи України.

За результатами проведеного аналізу кредитних рейтингів банків України, аналітичним департаментом НРА «Рюрік» встановлено, що станом на кінець I кварталу 2012 року лише близько половини банків (55,2% загальної кількості) мали довгострокові кредитні рейтинги позичальників. Незважаючи на можливість отримання додаткових конкурентних переваг, переважна кількість найменших банків (IV група за класифікацією НБУ), не використовує кредитний рейтинг як інструмент підтвердження фінансової репутації позичальника, урізноманітнення джерел та інструментів запозичення, зниження вартості їх обслуговування (лише 37,9% банків IV групи мають довгострокові кредитні рейтинги). Переважна більшість кредитних рейтингів банків України визначена на рівні uaBBB (60,0% загальної кількості).

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Повна версія аналітичного огляду банківської системи України розміщена у вільному доступі на офіційному сайті Агентства (www.rurik.com.ua).

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76;

Відповідальний аналітик:

Персіянець Єгор Ігорович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 117).